

Universitat
Autònoma
de Barcelona

Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia

FACULTAT DE CIÈNCIES POLÍTQUES I DE SOCIOLOGIA

LLICENCIATURA: **SOCIOLOGIA**

ASSIGNATURA: **25209 TEORIA SOCIOLÒGICA CLÀSSICA II (6 crèdits)**

DURADA: **Primer semestre**

CURS: **Segon (Troncal)**

CURS ACADÈMIC: **2008/2009**

Teoria Sociològica Clàssica II (25209)

Programa de l'assignatura. Curs 2008-2009

Professora responsable de l'assignatura

María Jesús Izquierdo

Professora ajudant de pràctiques

Gloria García-Romeral

Índex

TDescripció.....	3
Mòduls.....	3
Revisió de conceptes sociològics	3
Tema 1: Marx. Trets característics del seu pensament	3
1) Antecedents: Economia, filosofia, pensament social:	3
2) Concepció de l'ésser humà, de la natura i de la ciència:	3
3) Estructura i canvi social. El materialisme històric:	3
4) Teoria del valor:.....	4
Bibliografia del tema.....	4
Tema 2: Marx. El capitalisme.....	4
1) El mode de producció capitalista. Model pur	4
2) Teoria del desenvolupament capitalista. Del model pur al funcionament del capitalisme.	4
3) Teoria moderna de la colonització.	5
Bibliografia	5
Tema 3: Freud: Principals característiques i aportacions de la psicoanàlisi.....	5
1) Antecedents i pilars del pensament psicoanalític:	5
2) Concepció de l'ésser humà, i de la ciència:	5
3) Les pulsions:	5
4) La constitució del subjecte:	6
Bibliografia del tema.....	6
Tema 4: Freud: La societat des de la perspectiva de la psicoanàlisi.....	6
1) El sentiment comunitari.	6
2) Mòbil de l'activitat humana:	7
3) Principi del plaer i principi de la realitat.....	7
4) Bases i obstacles de la vida social. Amor, cooperació en el treball, odi.....	7
5) Concepció de la llei.	7
6) El sentiment moral:.....	7
7) Crítiques de Freud a les concepcions de les masses i la importància dels líders.....	7
8) Tipus de masses:	7
Bibliografia de tema	7
Materials docents	8
Diccionaris	8
Manuais	8
Bibliografia complementària.....	8
Competències a desenvolupar en l'assignatura	9
Avaluació	10
Horari de tutories del primer semestre	10

Descripció

L'assignatura està encaminada a presentar l'obra dels autors que han fet aportacions fonamentals a aquesta disciplina sense que puguin ser qualificats pròpiament de sociòlegs, com és el cas de Marx i de Freud. Rebrà particular atenció la relació existent entre allò natural i allò social, les característiques del vincle social, la internalització de la societat, estructura social i estructura psíquica, reproducció i canvi social, poder i autoritat, i alienació. L'objectiu és entrenar en la identificació i aplicació de diferents marcs teòrics a un mateix objecte d'estudi, valorant les implicacions de l'orientació cap a una certa corrent teòrica.

Mòduls

Revisió de conceptes sociològics

1. Fonaments i naturalesa del vincle social. Els límits de la raó, consciència i acció.
2. El treball i la divisió del treball. L'estructura social. Teoria del poder.

Tema 1: Marx. Trets característics del seu pensament

ANTECEDENTS: ECONOMIA, FILOSOFIA, PENSAMENT SOCIAL:

- a) Economia
- b) Filosofia
- c) Pensament social

CONCEPCIÓ DE L'ÉSSER HUMÀ, DE LA NATURA I DE LA CIÈNCIA:

- a) Concepció de l'ésser humà i de la natura.
- b) Concepció del treball.
- c) Concepció de la naturalesa i de l'història. Història natural i naturalesa històrica.
- d) Crítica de Hegel i Feuerbach.
- e) Relació entre teoria, pràctica i coneixement.
- f) Oposició subjecte/objecte.

ESTRUCTURA I CANVI SOCIAL. EL MATERIALISME HISTÒRIC:

- a) Implicacions d'una concepció materialista i històrica.

- b) Relacions entre la estructura i la superestructura.
- c) Mode de producció i formació social.
- d) Les classes socials. Classes i fraccions de classe
- e) El factors principals del canvi social. Explicacions teleològiques i causals del canvi social.

TEORIA DEL VALOR:

- a) Valor d'ús i valor de canvi
- b) La mercaderia i el valor
- c) El treball domèstic i la teoria del valor

BIBLIOGRAFIA DEL TEMA

Publicació: *Quadern d'exercicis d'interpretació. Curs 2006-2007*

Bottomore, T., *Diccionario de pensamiento marxista*. Madrid, Tecnos, 1984.

Marx i Engels, "Pròleg" i "I. Feuerbach. Oposició entre la concepció materialista i la idealista", a *La ideologia alemana*. (en qualsevol edició).

Marx, "Prólogo" de *Contribució a la crítica de la economía política* (en qualsevol edició).

Marx y Engels, *El manifiesto comunista* (en qualsevol edició).

Giddens, A., *El capitalismo y la moderna teoría social*. Barcelona: Idea Books, 1998.

Elster, J. *Una introducción a Karl Marx*. Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores, 1991.

Tema 2: Marx. El capitalisme

EL MODE DE PRODUCCIÓ CAPITALISTA. MODEL PUR

- a) Característiques definitòries del mode de producció capitalista.
- b) Teoria del valor i explotació capitalista. Valor i valorització.
- c) Composició orgànica del capital.
- d) Producció, distribució i explotació.
- e) Teoria de l'alienació.
- f) Dimensió subjectiva de l'estranyament: el fetixisme de la mercaderia.

TEORIA DEL DESENVOLUPAMENT CAPITALISTA. DEL MODEL PUR AL FUNCIONAMENT DEL CAPITALISME.

- a) L'acumulació originària.
- b) Llei general de l'acumulació capitalista.

- c) El paper de la lluita entre classes i entre fraccions de classe en l'acumulació del capital.
- d) La concentració del capital. Canvis en la composició orgànica del capital.
- e) De l'explotació a la valorització.
- f) Exèrcit de reserva i població supernumerària.

TEORIA MODERNA DE LA COLONITZACIÓ.

BIBLIOGRAFIA

Publicació: *Quadern d'exercicis d'interpretació. Curs 2006-2007*

Marx, "Primer manuscrito" de *Manuscritos de economía i filosofía* (en qualsevol edició).

Marx, *Libro primero, vol. 3. "El proceso de acumulación de capital". El capital*. Madrid: Siglo XXI Ed., 1975 (o qualsevol altre edició).

Marx, *Libro primero, vol. 3. "La teoría moderna de la colonización". El capital*. Madrid: Siglo XXI Ed., 1975 (o qualsevol altre edició).

Schaff, A. *La alienación como fenómeno social*. Barcelona: Editorial Crítica, 1979. *El marxismo a final de siglo*. Barcelona: Ariel, 1994.

Giddens, A., *El capitalismo y la moderna teoría social*. Barcelona, Idea Books, 1998.

Elster, J. *Una introducción a Karl Marx*. Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores, 1991.

Tema 3: Freud: Principals característiques i aportacions de la psicoanàlisi

ANTECEDENTS I PILARS DEL PENSAMENT PSICOANALÍTIC:

- a) Antecedents. Del trauma al desig.
- b) Pilars de la psicoanàlisi.

CONCEPCIÓ DE L'ÉSSER HUMÀ, I DE LA CIÈNCIA:

- a) Concepcions de l'univers i de la ciència. Ciència i religió.
- b) La ignorància com a resistència a conèixer.
- c) Concepció de l'ésser humà. Instint i pulsio.

LES PULSIONS:

- a) Característiques i tipus.
- b) Evolució de la teoria de les pulsions. Pulsions del jo i pulsions sexuals. Libido del jo i libido d'objecte.
- c) Les pulsions i els representants de les pulsions.
- d) Repressió i destins de les pulsions.

- e) Repressió i símptoma. El cas dels acudits i de l'humor.

LA CONSTITUCIÓN DEL SUBJECTE:

- a) Evolució de la concepció de l'aparell psíquic, primera i segona tòpica: Dels sistemes a les instàncies, de l'inconscient a el que és inconscient.
- b) Punt de vista tòpic, econòmic i dinàmic de l'aparell psíquic.
- c) Los primeres etapes del desenvolupament sexual.
- d) La diferència entre el sexes.
- e) El complex edípic i la seva resolució. Modalitats de resolució del complex d'Edip. Identificació i elecció d'objecte.
- f) Una lectura sociològica de la constitució del subjecte: a) conflicte i consens, b) superjò i integració social.

BIBLIOGRAFIA DEL TEMA

Publicació: *Quadern d'exercicis d'interpretació. Curs 2006-2007.*

Laplanche y Pontalis, *Diccionario de psicoanálisis*. Barcelona: Labor, 1983.

Sigmund Freud, *Obras completas*. Madrid: Biblioteca Nueva, 1974.

El chiste y su relación con lo inconsciente. 1905. Tomo III.

La represión. 1915. Tomo VI.

Lecciones introductorias al psicoanálisis. 1915-1917 [1916-1917]. Tomo VI.

Los instintos y sus destinos. 1915. Tomo VI.

Introducción al narcisismo. 1914. Tomo VI.

El yo y el ello. 1923. Tomo VII

Una dificultad en psicoanálisis. 1917. Tomo VII.

El humor. 1927 [1928]. Tomo VIII.

Un problema de la concepción del Universo. (A Nuevas lecciones introductorias al psicoanálisis 1932 [1933]. Tomo VIII.

Brabant. *Claves para el psicoanálisis*. Barcelona: Los Libros de la Frontera, 1976.

Gomà, F. Freud. Barcelona: PPU, 1994

Ureña, E. M. *La teoría de la sociedad de Freud. Represión y liberación*. Madrid: Tecnos, 1977.

Tema 4: Freud: La societat des de la perspectiva de la psicoanàlisi

EL SENTIMENT COMUNITARI.

- a) Crítica de l'existència d'un *sentiment oceànic*.

- b) Conseqüències.

MÒBIL DE L'ACTIVITAT HUMANA:

- a) Mòbil.
- b) Obstacles.
- c) Recursos per a la realització dels objectius.

PRINCIPI DEL PLAER I PRINCIPI DE LA REALITAT.

BASES I OBSTACLES DE LA VIDA SOCIAL. AMOR, COOPERACIÓ EN EL TREBALL, ODI.

CONCEPCIÓ DE LA LLEI.

EL SENTIMENT MORAL:

- a) Bases de la moral.
- b) Sentiment conscient de culpabilitat.
- c) Sentiment inconscient de culpabilitat. Característiques i bases de la seva intensitat.
- d) Conseqüències socials del sentiment inconscient de culpabilitat.

CRÍTQUES DE FREUD A LES CONCEPCIONS DE LES MASSES I LA IMPORTÀNCIA DELS LÍDERS.

TIPUS DE MASSES:

- a) Característiques.
- b) Importància i característiques dels líders.
- c) La dissolució de les masses.
- d) Les masses en les societats modernes.
- e) Paper del narcisisme en les actituds xenòfobes.

BIBLIOGRAFIA DE TEMA

Publicació: *Quadern d'exercicis d'interpretació. Curs 2006-2007.*

Laplanche y Pontalis, *Diccionario de psicoanálisis*. Barcelona, Labor, 1983.

Freud, Sigmund, *Obras completas*. Madrid: Biblioteca Nueva, 1974.

Psicología de las masas y análisis del yo. 1920-1921 [1921].

El malestar en la cultura. 1929 [1930], Tomo VIII.

Psicología de las masas y análisis del yo. 1920-1921 [1921]. Tomo VII.

Consideraciones de actualidad sobre la guerra y la muerte. 1915. Tomo VI

Izquierdo, M.J., "El vínculo social: Una lectura sociológica de Freud", *Papers* n. 50, 1996.

Ureña, E. M. *La teoría de la sociedad de Freud. Represión y liberación*. Madrid: Tecnos, 1977.

Materials docents

—*Quadern d'exercicis* de l'assignatura.

Diccionaris

—Bottomore, T., *Diccionario de pensamiento marxista*. Madrid, Tecnos, 1984.

—Laplanche y Pontalis, *Diccionario de psicoanálisis*. Barcelona, Labor, 1983..

Manuels

—Aron, R. *Les etapes del pensament sociològic*. Barcelona: Herder, 1994.

—Bottomore, T. i Nisbet R. *Historia del análisis sociológico*. Buenos Aires: Amorrortu, 1988.

—Claval, P. *Els mites fundadors de les ciències socials*. Barcelona: Herder, 1991.

—Raison, T. *Los padres fundadores de la ciencia social*. Barcelona: Anagrama, 1970.

—Zeitling, I. *Ideología y teoría sociológica*. Buenos Aires: Amorrortu, 1982.

Bibliografia complementària

—Anderson, P. *Consideraciones sobre el marxismo occidental*. México: Siglo Veintiuno Editores, 1987.

—Asociación Psicoanalítica de Madrid, *Psicoanálisis. Diez conferencias de divulgación cultural*. Valencia: Promolibro, 1993.

—Berlin, I. *Karl Marx*. Madrid: Alianza, 1988.

—Bettelheim, B. *Freud y el alma humana*. Barcelona: Crítica, 1983.

—Brabant. *Claves para el psicoanálisis*. Barcelona: Los Libros de la Frontera, 1976.

—Braunstein, N. et alter. *Psicología: Ideología y ciencia*. México: Siglo XXI Editores, 1984.

—Elster, J. *Una introducción a Karl Marx*. Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores, 1991. Gay, P. *Freud. Una vida de nuestro tiempo*. Barcelona: Paidós, 1989.

—Gómez Pin, V. *El psicoanálisis, justificación de Freud*. Barcelona: Montesino, 1984.

—Jacoby, R. *La amnesia social*. Barcelona: Bosch Casa Editorial, 1977.

—Mills, C. W. *Los marxistas*. México: Ediciones Era, 1966.

—Pesch, E. *Síntesis del pensamiento de Freud*. Barcelona: Editorial Nova Terra, 1973.

- Rozitchner, L. *Freud y el problema del poder*. México: Folio Ediciones, 1982.
- Souyri, P. *El marxismo después de Marx*. Barcelona: Península, 1975.
- Schaff, A. *La alienación como fenómeno social*. Barcelona: Editorial Crítica, 1979. *El marxismo a final de siglo*. Barcelona: Ariel, 1994.
- Ureña, E.M. *La teoría de la sociedad de Freud. Represión y liberación*. Madrid: Tecnos, 1977.

Competències a desenvolupar en l'assignatura

Competència	Indicador específic de la competència
Comunicació oral i escrita	- Acotació del contingut a transmetre - Discurs estructurat - Adequació del discurs per tal de garantir la recepció buscada - Referència explícita a les fonts consultades, diferenciant clarament les valoracions pròpies i els continguts de les referències utilitzades - Comunicacions a les professores per correu electrònic
Científica	- Anàlisi i síntesi crítica de les teories estudiades. - Comparació de corrents de pensament identificant els trets diferencials i els comuns - Aplicació de les teories estudiades a l'anàlisi de problemàtiques socials actuals - Capacitat de transmetre coneixements - Capacitat d'avaluar treballs i informes
Tecnològica	- Utilització del <i>Campus Virtual</i> - Ús de plantilles d'estil en la confecció dels treballs, utilitzat un model comú - Ús de full de càlcul
Interpersonal	- Empatia - Capacitat per a la organització del treball en equip, definint i respectant els criteris, la distribució de les tasques i les dates de lliurament
En valors morals	- Debatre col·lectivament les normes de funcionament de l'assignatura amb anticipació a la seva aplicació, respectant els acords presos - Motivació per la qualitat i l'assoliment de terminis - Assumpció de responsabilitats respecte de l'assignatura i del treball en grup - Actitud crítica respecte de les teories estudiades
Autoaprenentatge	- Elaborar mapes conceptuals - Elaborar presentacions

Avaluació i horari de tutories

Atès que l'assignatura comporta treball i avaluació continuada, només es pot optar a examen final en casos excepcionals.

Per acollir-se a la modalitat d'examen final de febrer és imprescindible comunicar-lo per correu electrònic MITJANZANT EL CAMPUS VIRTUAL ABANS DEL 31 D'OCTUBRE.

Criteris d'avaluació

Autors	Blocs de treball	Pes en la qualificació final	Descripció
MARX	Elaboració d'un treball sobre Marx i debat a classe.	20%	Adquisició de competències instrumentals i d'interacció
	1 exercici pràctic **	10%	Continguts (4 persones)
	Competències instrumentals	5%	Qualitat de la presentació de les activitats i la interacció
	Control de coneixement teòric	15%	Test de lectura òptica
FREUD	Elaboració d'un treball sobre Freud i debat	20%	Adquisició de competències instrumentals
	1 exercici pràctic **	10%	Continguts
	Competències instrumentals	5%	Qualitat de la presentació de les activitats i la interacció
	Control de coneixement teòric	15%	Test de lectura òptica

* El lliurament del treball es fa **només mitjançant el correu electrònic del Campus Virtual**.

** Només seran avaluades les pràctiques lliurades per correu electrònic a través del Campus Virtual **el dia anterior a la classe pràctica**.

Horari de tutories del primer semestre

Dimarts	Dijous
12:30 a 14:00 h.	15:00 a 16:30 h.
Despatx B3-133. Telf. 93 581 24 45	